

*Jest taki dzień
Bardzo ciepły, choć grudniowy.
Dzień, zwykły dzień,
W którym gasną wszelkie spory.*

*Jest taki dzień,
W którym radość wita wszystkich .
Dzień, który już
Każdy z nas zna od kołyski.*

*Niebo ziemi, niebu ziemia,
Wszyscy wszystkim ślą życzenia ...*

„Dzień jeden w roku” Czerwone Gitary

„SZKOLNE KLIMATY”- kwartalnik wydawany przez Samorząd Uczniowski Szkoły
Podstawowej im. Janusza Korczaka w Sadkowicach
Opiekun redakcji: Agnieszka Tulin
Dziennikarze: Marta Major, Oliwia Wysocka
Powielanie: Wioletta Wieteska
Wydawnictwo: Zespół Szkół w Sadkowicach

Boże Narodzenie – tradycje i zwyczaje

Ubieranie choinki, oczekiwanie na pierwszą gwiazdkę, wzajemne przebaczenie win podczas łamania się opłatkiem, przygotowanie 12 potraw wigilijnych czy pozostawienie wolnego miejsca przy stole - to tylko wybrane tradycje, które towarzyszą nam co roku podczas Świąt Bożego Narodzenia. Tradycje te, choć związane z jednym z najważniejszych dla chrześcijan wydarzeń, spłoty się z prastarymi obrzędami słowiańskimi, a nawet rzymskimi.

O wyjątkowości świąt Bożego Narodzenia stanowi Wigilia, której momentem kulminacyjnym jest wieczerza rozpoczynająca się wraz z pierwszą gwiazdką. Jest to niezwykle, uroczysty, wzruszający i najbardziej rodzinny czas. Wigilia stanowi nie tylko przygotowanie do świąt Bożego Narodzenia, ale już zaczyna czas świąteczny i decyduje w głównej mierze o niepowtarzalnym charakterze świętowania.

WIECZERZA WIGILIJNA

Kolacja wigilijna, zgodnie z tradycją, rozpoczyna się wraz z momentem pojawienia się na niebie pierwszej gwiazdki, co jest nawiązaniem do Gwiazdy Betlejemskiej oznaczającej narodziny Jezusa, którą ujrzeli Trzej Królowie. Wieczerza wigilijna jest postna. Choć Kościół kilka lat temu

zniósł ten wymóg, w wielu domach nadal ta tradycja jest zachowywana. Kiedyś kolacja wigilijna, do której zasiadali domownicy zawsze głodni po całodziennym poście składała się z wielu dań. Potrawy wigilijne były i są nadal zróżnicowane regionalnie, ale zawsze zwracano uwagę na to, aby były przygotowane z darów pola, ogrodu, sadu, lasu i wody. Ważne było także użycie rzeczy drobnych i trudno policzalnych, jak mak, kasza, groch, bób, co miało zapewnić dostatek. Ilość dań była różna, najczęściej uważano, że powinno być ich 12 czyli tyle ilu było apostołów lub w innej wersji – miesięcy w roku. Mogło być ich także 7 ponieważ jest tyle dni tygodnia lub 9 w nawiązaniu do chórów anielskich. Panowało przekonanie, że należy spróbować każdej z wigilijnych potraw z szacunku dla płodów ziemi.

Typowe potrawy wigilijne to barszcz z uszkami, zupa grzybowa, kapusta z grochem, pierogi

z kapustą i grzybami, karp smażony, kutia. Kutia to potrawa wschodnich regionów Polski, przygotowywana z gotowanej pszenicy, którą wcześniej obtłukiwano w stępach, z dodatkiem miodu i maku. Zarówno mak, jak i miód to produkty zajmujące specjalne miejsce w wigilijnym menu. Mak znany ze swej mocy usypiania mógł być pomocny w drodze w zaświaty lub być poczęstunkiem dla tych, którzy stamtąd przychodzą na ziemię. Miód to produkt od pszczoł, powszechnie w kulturze uważanych za święte, był darem ofiarnym dla dusz zmarłych. Wigilia nie mogła się też obyć bez suszonych grzybów. Ich znaczenie wynikało z faktu, że rosły w lasach czyli przestrzeni nieoswojonej przez ludzi, a więc należały bardziej

do przestrzeni zaświatów i dlatego miały niezwykłą moc. Ryba na wiejski stół trafiła dość późno, wcześniej „królowała” na dworach.

Nie wyobrażamy sobie świąt Bożego Narodzenia bez opłatka, a Polska to jedyny kraj, gdzie rozpowszechniony jest zwyczaj **łamania się opłatkiem przy wieczerzy wigilijnej**. Słowo „opłatek” wywodzi się z języka łacińskiego *oblatus* – dar ofiarny. Opłatek to rodzaj przasnego ciasta z mąki pszennej i wody, bez zakwasu, pieczony w bardzo cienkich arkuszach. Według tradycji kolacja wigilijna rozpoczyna się od dzielenia się opłatkiem i składania sobie życzeń. Po modlitwie i czytaniu Pisma Świętego następuje łamanie się opłatkiem, który jest symbolem Eucharystii, ale także

miłości, pojednania i poświęcenia dla innych. Zwyczaj ten nawiązuje do ewangelicznego dzielenia się chlebem przez Jezusa i jego uczniów.

Kolejną tradycją jest **kładzenie siana pod wigilijny obrus**. Jest to relikw pogańskich obchodów przesilenia zimowego.

W zamierzonych czasach siano było rozścielane niemal wszędzie, by zapewnić duchom przybyłym na ziemię wygodne dojście do stołu, a ludziom dostatek. W czasach chrześcijańskich zaczęto

traktować sianko jako pamiątkę narodzin Jezusa w stajence. Stało się symbolem ubóstwa, w jakim na świat przyszedł Zbawiciel. Według tradycji sianko ma sprowadzić dobrobyt na domostwo. Dawniej praktykowanym w wielu regionach Polski zwyczajem było wyciąganie żdźbła siana spod obrusa – im dłuższe, tym więcej pomyślności czekało danego człowieka w następnym roku. Połamane, krótkie żdźbło wróżyło kłopoty. Po świątkach siankiem z wigilijnego stołu karmiono zwierzęta, aby chowały się zdrowo.

Ciekawym zwyczajem, z którego jesteśmy wyjątkowo dumni jest **zostawianie jednego pustego nakrycia dla niespodziewanego gościa**. Pozostawiania pustego miejsca przy stole ma rodowód przedchrześcijański. Według pradawnych wierzeń, dodatkowe nakrycie przypominało o duszach zmarłych krewnych, którzy w tym czasie przesilenia zimowego przychodzili na ziemię.

Później dodatkowe nakrycie było przeznaczone dla „strudzonego wędrowca”, którego zima zaskoczyła w podróży, a którego należało przyjąć i ugościć. Puste miejsce pozostawiane dla niespodziewanego gościa, niesie jednak przesłanie, że nikt w tym dniu nie powinien być sam, ale też wiąże się z polską gościnnością i chęcią niesienia pomocy innym.

DEKORACJE BOŻONARODZENIOWE - PODŁAŻNIK, PAJĄK, ŚWIATY, CHOINKA

Zanim pojawiła się choinka, świąteczną dekoracją był **podłażnik (podłażniczka) i pająk**, które wieszano pod sufitem.

Zielone drzewka jeszcze w kulturze przedchrześcijańskiej były uważane za symbol życia i płodności. Podłażnik to wierzchołek lub gałąź drzewka iglastego zawieszany w izbie bezpośrednio nad stołem wigilijnym lub w świętym kącie.

Równie popularną ozdobą bożonarodzeniową były aniołki i pająki ze słomy ozdabiane kolorową bibułą lub papierem. Pająki przygotowywane były przez gospodynie oraz dziewczęta i wisiały w domu przez cały rok, aż do ich zniszczenia.

Unikatowymi, wyłącznie polskimi ozdobami były ozdoby z opłatka tak zwane „**światy**” lub „**wilijki**”. Z opłatka wycinano wzory, a następnie sklejało je śliną w przestrzenne kompozycje - gwiazdy, rozety, kule. Te pojedyncze formy z kruchego opłatka często łączono w misterne konstrukcje. Najbardziej klasyczne dekoracje były w kształcie kuli i miały przypominać, że Dzieciątko narodziło się w Betlejem i jest królem całego świata, stąd te ozdoby nazwano „światami”. Symboliczne znaczenie kuli jako znaku wieczności i porządku w kosmosie zostało później przeniesione na bombki. Według wierzeń naszych przadków miały chronić dom przed chorobami i nieszczęściem oraz zapewnić dostatek i pomyślność.

Wiejskim rekwizytem świąt Bożego Narodzenia były również snopy zboża ustawiane w jednym lub czterech kątach izby. Uschnięta słoma z życiodajnymi ziarnami symbolizowała umieranie, ale i początek nowego życia. Snop zboża, który gospodarz przynosił do izby w Wigilię, był znakiem stajenki betlejemskiej.

Współcześnie dla wielu osób **choinka** to najważniejszy element świąt Bożego Narodzenia. To bożonarodzeniowe drzewko – świerk, sosna lub jodła – przywędrowało na tereny Polski na przełomie XIX i XX wieku. Początkowo choinki zdobiły domy magnackie, szlacheckie i mieszczańskie. Choinka stała się symbolem rajskiego drzewa

i nadzieją życia wiecznego. Choinki przyozdabiano łańcuchami z bibuły i słomy, jabłkami, orzechami i ciastkami. Wszystkie ozdoby świąteczne miały symboliczne znaczenia. Jabłka i orzechy oznaczały zdrowie i siły witalne oraz pomoc w magii miłości, były też w czasach pogańskich uważane za pokarm zmarłych. Ozdoby ze słomy znamionowały obfitość i płodność, a łańcuchy nieustanne powodzenie. Gwiazda na szczycie to odpowiednik gwiazdy betlejemskiej. Śweczki symbolizują Jezusa – „światłość świata”.

(źródło: www.gov.pl na podstawie materiału przygotowanego przez dr Małgorzatę Dziurę z Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej oraz Kingę Kędziorek-Palińską z Muzeum Zamkowego w Sandomierzu.)

KĄCIK KULINARNY

Zgodnie z tradycją na świątecznym stole nie mogło zabraknąć potraw z makiem. Wierzano, że mak miał przynosić bogactwo, dlatego zjedzenie potraw z makiem w Wigilię miało zapewnić dobrobyt domownikom w następnym roku. Dlatego na naszych stołach królują kutie, kluski z makiem, makowce. Dziś prezentujemy przepis na wilgotne i smaczne ciasto pełne maku:

makowiec japoński 😊

Składniki:

- gotowa masa makowa 850 g,
- 60 - 70 dag jabłek,
- 3/4 szklanki kaszy manny,
- 3/4 szklanki cukru,
- 6 jaj,
- 10 dag masła,
- rodzynki - 5 dag,
- orzechy włoskie - 5 dag,
- skórka pomarańczowa,
- łyżeczka proszku do pieczenia.

Wykonanie:

- ✚ przełóż masę makową do miski;
- ✚ dodaj obrane, starte na dużych oczkach jabłka, kaszę manną wymieszaną z proszkiem do pieczenia, kilka kropel aromatu migdałowego, stopione letnie masło, utarte osobno żółtka z cukrem, rodzynki, łyżkę skórki pomarańczowej, pokrojone orzechy. Wszystko miksuj do połączenia się składników;
- ✚ do tak przygotowanej masy makowej dodaj ubitą wcześniej na sztywno pianę z białek (do białek dodaj szczyptę soli, aby lepiej ubiły się) i dokładnie wymieszaj łyżką.
- ✚ ciasto przełóż do wysmarowanej masłem i wyłożonej papierem do pieczenia blaszki o wymiarach 24 cm x 24 cm. Piecz w piekarniku nagrzanym do 180° z grzałką góra - dół przez 1h 10 min.
- ✚ Makowiec japoński będzie gotowy, gdy włożony w środek ciasta patyczek nie będzie oklejony ciastem;
- ✚ letnie ciasto można posypać cukrem pudrem, poleć lukrem, bądź polewą. Udekorować płatkami migdałowymi, wiórkami kokosowymi, owocami kandyzowanymi.

SMACZNEGO!

(przepis z FB Kulinara Wiola)

Pomysł na... dekorację świąteczną !

Święta Bożego Narodzenia to dla wielu osób najbardziej wyjątkowy i magiczny czas w roku. Na wspaniałą atmosferę ma wpływ fantazyjnie udekorowane drzewko, zapach piernika i innych domowych wypieków, blask świątecznych lampek, a nawet bożonarodzeniowe szaleństwo zakupów. W tym szczególnym czasie, warto zadbać także o piękne przystrojenie domu. Możesz pokusić się o samodzielne przygotowanie ozdób choinkowych np. z plasterków cytrusów, a także dekoracji na świąteczny stół. Efektowną dekoracją domu, może być również wianek świąteczny na drzwi.

Jak zrobić świąteczny wianek na drzwi?

Przygotowania

bożonarodzeniowego wianka na drzwi zacznij od zrobienia obręczy dowolnej wielkości, która będzie bazą. Wykorzystaj do tego np. elastyczne gałązki brzozy lub pachnące gałązki świerku, jodły czy innych iglaków. Do zrobienia podstawy świetnie nadaje się również rattan, wiklina czy odpowiednio docięty styropian.

Ucięte gałązki zaplataj ze sobą, następnie zaginaj delikatnie w łuk i związuj sznurkiem. Jeśli chcesz, aby wieniec był okazalszy, doklej w poszczególnych miejscach pojedyncze gałązki. Aby kompozycja nabrała więcej barw, skorzystaj np. z owoców jarzębiny. Zanim przejdziesz do kolejnych etapów robienia bożonarodzeniowego wianka na drzwi, koniecznie przewiąż podstawę

sznurkiem, przezroczystą żyłką lub ozdobną tasiemką w wybranym kolorze. Dzięki temu zyskasz pewność, że dekoracja będzie stabilna i trwała. Zwykle gałązki w wieńcu wydają Ci się zbyt nudne? Pomaluj je srebrną farbą lub pokryj sztucznym śniegiem w sprayu!

Wieńce na drzwi – czym udekorować?

Kolejnym etapem przygotowywania bożonarodzeniowego wianka na drzwi, jest ozdabianie. W klasycznych wieńcach króluje zielono-czerwona kolorystyka oraz gałęzie krzewów iglastych. Nie brakuje też wspomnianych już gałązek z owocami jarzębiny, szyszek, kasztanów i żołądzi.

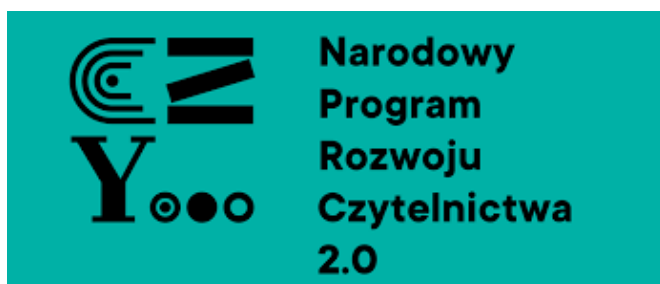
Do dekoracji klasycznego wieńca na drzwi, możesz użyć również: suszonych plasterków cytrusów, lasek cynamonu, orzechów laskowych lub włoskich (w łupinach), jutowej wstążki. Do przymocowania poszczególnych ozdób wykorzystaj pistolet do klejenia na gorąco, metalowe druciki w zielonym kolorze lub nitkę.

Bożonarodzeniowy wieniec w nowoczesnym wydaniu? Czemu nie! Pamiętaj jednak, by w tym przypadku dekoracja była pełna przepychu i elegancji. Do zrobienia podstawy wykorzystaj wiklinę i wpleć lub przyklej do niej (za pomocą pistoletu do klejenia na gorąco) gałązki przyprószone sztucznym śniegiem, białe pióra oraz lśniące bombki w tym samym kolorze. W bożonarodzeniowych wiankach na drzwi, świetnie sprawdzają się również połyskujące łańcuchy, lampki

LED na baterie czy kryształowe ozdoby choinkowe. Aby dodać nieco koloru, wystarczy, że przykleisz do wieńca szeroką kokardę w czerwonym, granatowym lub złotym kolorze.

Cieszy nas iż, Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Zespole Szkół w Sadkowicach jest beneficjentem **Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa na lata 2021-2025** i uzyskała rządowe wsparcie finansowe na zakup nowości wydawniczych do biblioteki

szkolnej. Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025 jest kolejną edycją wieloletniego programu, nakierowanego na wzmocnienie czytelnictwa w Polsce oraz modernizację bibliotek. Jest to jeden z największych programów Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Działania w ramach bieżącej edycji kontynuują sprawdzone metody popularyzacji czytania takie jak zakup nowości książkowych, promocje biblioteki i poprawa infrastruktury bibliotecznej.

Uczniowie klas siódmych zostali poproszeni o dokończenie twierdzenie: „Czytanie jest ...” . Oto odpowiedzi, jakich udzielili bibliotekarzowi pani Renacie Ekiel:

- ✚ „Czytanie jest dla mnie oderwaniem się od rzeczywistości” Krzysztof Rzeźnicki
- ✚ „Czytanie jest dla mnie odświeżaniem się” Wiktoria Malinowska
- ✚ „Czytanie jest dla mnie inspirujące i rozwijające” Natalia Cichocka
- ✚ „Czytanie jest dla mnie ciekawe i intrygujące” Piotr Pajda
- ✚ „Książki pomagają nam się uczyć i rozumieć oraz czynią nas mądrzejszymi” Gabriel Lewandowski
- ✚ „Czytanie jest dla mnie sposobem na stres” Marta Major
- ✚ „Czytanie jest dla mnie rozrywką i odpoczynkiem, dzięki niemu mogę żyć wieloma życiami i przeżywać niezwykle historie” Maja Wojtczak
- ✚ „Czytanie dla mnie jest momentem relaksu, czasem wolnym. Lubię czytać, ponieważ czytanie mnie uspokaja” Damian Milczarek
- ✚ „Dla mnie czytanie książek to przede wszystkim łowienie wiedzy w oceanie mądrości. Jest to czas, w którym odpocznę i zrelaksuję się” Szymon Górecki
- ✚ „Czytam, by zrozumieć pewne rzeczy, które są trudne do zrozumienia” Sandra Stępniać
- ✚ „Dla mnie książki to źródło nauki, wiedzy i źródło pomysłów” Piotr Bińkowski
- ✚ „Czytanie jest dla mnie rozwijaniem wyobraźni, naturą, nieodłącznym elementem życia. Przystanią, w której mogę zacumować” Patrycja Marciniak
- ✚ „Czytanie jest dla mnie przyjemnością, zajęciem, korzyścią, skarbem moich marzeń, jak podróżowanie statkiem po morzu historii” Gabriel Olborski

ŁAMIGŁÓWKI MATEMATYCZNE

$$\text{Tree} + \text{Tree} + \text{Tree} = 45$$

$$\text{Leaf} + \text{Leaf} + \text{Tree} = 23$$

$$\text{Leaf} + \text{Acorn} + \text{Acorn} = 10$$

$$\text{Acorn} + \text{Leaf} + \text{Leaf} \times \text{Tree} = ?$$

Rozwiąż równanie!

$$\text{Gingerbread Man} + \text{Gingerbread Man} = 24$$

$$\text{Gingerbread Man} - \text{Heart} = 6$$

$$\text{Heart} : \text{Star} = 1$$

$$\text{Star} + \text{Heart} \times \text{Gingerbread Man} = ?$$

Świąteczne rozKODOWANIE

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Odgadnij co kryje zakodowany obrazek, pokoloruj współrzędne na obrazku według kodu:

Czerwony: E1, F1, G1, H1, I1, D2, E2, F2, G2, C3, D3, E3, F3, G3, H3, D8, G8, E9, F9.

Szary: A1, B1, C1, D1, J1, A2, B2, C2, H2, I2, A3, B3, I3, J3, A4, B4, I4, J4, A5, J5, A6, J6, A7, J7, A8, J8, A9, B9, I9, J9, A10, B10, C10, H10, I10, J10.

Czarny: D6, G6.

Różowy: E7, F7.

Beżowy: D5, E5, F5, G5, C6, E6, F6, H6, C7, D7, G7, H7.

HUMOR Z UCZNIOWSKICH ZESZYTÓW

- Janko Muzykant chodził w białej koszulinie w słomianym kapeluszu, a żywił się marchwią i skrzypcami.
- Morze jest słone, ponieważ pływają w nim śledzie.
- W bitwie tej wślawił się Wojciech Bartosz, którego później ochrzcił sam Kościuszko.
- Zenek miał wysoką gorączkę, która spływała mu z czoła.
- Na wsi panowała ciemnota, a także wójt.
- Maćko usłyszał tętent kopyt i zobaczył Jagienkę wybiegającą z lasu.
- Niemcewicz był zwolennikiem konserwantów.
- Mickiewicz pisał poezję, a Słowacki wiersze.
- Chopin od dawna nie żyje, ale jego muzyka nadal prześladowuje wielkich pianistów.
- Doprowadzając do wszystkich zakątków pokarmy, krew pełni rolę kelnera.
- Temperatura w kraju zależy od termometru.
- Samouk - to taki, za którego lekcji nie odrabiają rodzice.
- Chłopi chodzili po polu pionowo i poziomo.
- Chory więzień nie dość, że nie był leczony, musiał jeszcze niekiedy umierać.
- Czytałem sztuki Szekspira. Dwie zapamiętałem: Romeo i Julia.
- Danusia ratując Zbyszka przed napaścią dzikiego zwierza, zabiła go.
- Góral ma na głowie kapelusz, spodnie i kerpce.
- Górnik pogłaskał konia po głowie i cicho zarżał.
- I wtedy Jagienka wybiegła z domu i ruszyła z kopyta za Zbyszkciem.
- Kain zamordował Nobla.
- Kości człowieka są połączone łokciami aż do kolan.
- Król Waza, jak sama nazwa wskazuje, lubił zupę.
- Ksiądz Robak strzelił do niedźwiedzia, który zwał się z hukiem i nie czekając na oklaski pobiegł do domu.

(źródło: <https://pcimsp1.edupage.org/text22/?subpage=3>)

Z okazji nadchodzących

Świąt Bożego Narodzenia

składamy serdeczne życzenia

Dyrekcji, Nauczycielom, wszystkim Pracownikom Szkoły,

Koleżankom, Kolegom, Rodzicom.

Życzymy dużo radości, spokoju i ciepła w te Święta.

*W Nowy Rok wejdźmy w atmosferze życzliwości i zrozumienia,
pełni refleksji i dobrych postanowień, zostawiając za sobą wszystkie
troski i żale*

Samorząd Uczniowski

Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Sadkownicach